

Jurij Mihajlik

Magyar hegedűk

Testvérlapunk, a Vecseryaja Odessza „Poetyicseszkie sztroki” (Költői sorok) rovatában ez olvasható: „A múlt év októberében Szegeden megrendezték az Odessza barátsági hetet. Ismeretes, hogy Szeged Odessza testvérvárosa, s Csongrád megyét — melynek székhelye Szeged — megyénkkel régi, erős barátság köti össze. A baráti hétre küldöttség érkezett Odessza me-

gyéből. Az a megtiszteltetés ért, hogy én is velük tarthattam.

A világot megismerve önmagunkat is megismerhetjük — ez az ősi mondás változatlanul érvényes ma is, azt hiszem. Magyarországon töltött napjaim során nemcsak arra nyílt lehetőségem, hogy ismeretséget és barátságot kössék sok vidám, jószívű, vendégszerető házigazdával, hogy belülről is megfi-

gyelhessem egy baráti szocialista ország életét, hanem valami újat is felfedezhettem magamban, olyan benyomásokat, érzéseket, melyek létezését csakis ennek az utazásnak köszönhetem.

Ezekről szól a »Magyar hegedűk« c. versciklus, melyet a Vecseryaja Odessza jóvoltából most örömmel nyújtok át olvasóimnak.

I.

A csendvizű éji
Tiszába én nem dobok érmét.
Nem ámit a néphit,
Hisz úgysem hoz vissza a sorsom.
Csak emlék és álom,
Mi fényt csíhol újra és újra,
Ha múlt mához koccan, —
Mint tűzkövön egyre a szikra,
Csak villan és tűnik a lángja.
Mily lomha az elfolyó hullám,
És röpte sem új már
Felettünk a néma madárnak.
Ott túlna a parton
Az esteli fátyol opálban
Már búcsúra indul,
Hát elmegy a vándor sirályhad,
Még szárnyhegye vízarchoz simul,
S bár vágya is itt még, —
De elröppen, s vele az emlék.
Lent hangja kél éjnek,
Míg íve csak sejlik a hídnak,
És hullámot ringat.
Lágy ködbéli karja a szélnek.

Ma csillag hull mélybe,
Az éj szeme süllyedő érme.

II.

Pirkad. Hajnal hat óra.
Alszik a város, madár se szól.
Ma is, mint tegnap hajnalban,
Lópata koppan valahol.
Hatot üt az óra épp,
Elmúlt korok mélyéből
Ismeretlen harcos nép
Vad vágatában élre tör.
Talpra bátran, mesterek!
Ébredjete, hajnal van!
Hatot üt az óra épp,
Mén dobog az udvarban.
Nagyot horkant, felnyerít,
Hall! A föld is megremeg.
Aljzva feszüljön az íj,
Fémpajzs óvja testedet!
Kinek karja fergeteg,
Kinek lelke száz lángban,
Múlt katonák, keljete!
Mén dobog az ajtóban.
Ördög kísért, lidérc nyom?
Egy se kel már hajnalban.
Messze jár már, eldobog,
Lópata a városban.
Ez az utca de keskeny!
Vágtázni már nem való.
Fűszeresnek, tejesnek
Nem is kell már hátszló.
Hallgat a csend, hajnaltájt
Ágyából a Nap kikél.
Halom munka vár reám,
Nem is vár, már jön felém.
Túlharsog majd száz torok,
Sok gond, bánatom befed.
Hajnal hatkor mén dobog,
Ezt az egyet ne feledd!

III.

Üresen várt még a csárda,
Hangszert hangolt a cigány.
Halkan játszott még a banda
Unott slágert, vig nótát.
És mi közben adomáztunk,
Munkánk szídtuk, hahotáztunk,
Égő szájra pálinkáztunk
Egyre többet, nehogy fázzunk.
A sarokból észrevétlen
Íjú nőtt ki, mellény rajta.
Hogyan történt, ma sem értem:
Hegedűjét vállhoz kapta,
S édest játszott, ismeretlen,
Furcsát, mégis ismerőst.

Honnan áradt, érthetetlen,
Hogy sugárzott ily erőt.
Vajon mit mond el e dallam?
Rónák bús hangján beszél,
Tisztán hajlik, szinte hallom,
Messzi hazáról regél.
Félrefordul, remeg, zokog,
Ádáz emlék rázza meg,
Új sóhajra újra boldog,
Játszi jókedv szállja meg.
Azt beszéli ez az ének —
Könnyet mosoly pergeti —,
Igaz honfi szülőföldjét
Szülőjeként tiszteli.
Mit rárakott, tenger terhet
Görnyedt-büszkén cipeli,
Keser-édes életéért köszönetet mond neki.
Mi zokszó nélkül kiálltuk
A Pokol lázas kínjait.
Még a mélyben sem feledtük:
A fény is hordja árnyait.
Könnyebb tán a csergetegnek,
Dőlt gerincű lágy füveknek
Illó létük tartani?
Emberként szebb küzdeni.
Azt üzeni ez a dallam,
Mindig is egyről beszél:
Az az ország halhatatlan,
Hol mindenki hősként él.
Bárhol futkos ott a gyermek,
Virághajú dombra ér
Pihenni furulyaszó mellett,
Álmodni ébren — zenét.
Magyar hegedűk, köszönöm,
Hogy ámulva hallgathatom,
Mint fakad búra öröm
Remegő húrjaitokon.

IV.

Életed delét tán jobb, ha tűnni látod,
Tibetbe jutni fel tán akkor éri meg.
Így lenn a honi tájat örökre szívbe zárod,
Mely oly csoda és gyermekfő azt úgysem érti meg.
Hogy keserű a szél is, szárazabbat fúj,
Ágak közt sem dél tüzel már, alkonyat parázslík,
De mind tiéd, mi itt e földön messzeségbe nyúl,
Lelked régi bánata könnyű csenddélé válik.
Paraszt kunyhó imbolyog tarló tengerében,
Göndör birka füvet tép rőt bokor tövében.
Cifrán nem hivalkodó, hogy szemedbe tűnnék,
Földi létünk igaz éke ez az egyszerűség.
Magyar Alföld, valaha tenger simult hátadra,
Most is hullámszik rajta, csend leplelve takarja.
Hajlok, meríték füvet, cseppje arcom mossa meg,
Ajkam nyílik sós ízre, őszi fűszál nedvére.
Mily szilajon ült lován harcos ősöd, a nomád,
Hét határon vágatott, házat házra felgyújtott,
Mégsem maradt nyergében, a hunyó Nap fényében
Magát némán adta, a végtelen rabja lett.
Életed delét ne bánd, ha tűnni látod,
Szívedbe zárni csak halkan éri meg
A harcban szerzett rónát, mit békéd csenddel
[szánt most,
S mert hazád ez neked, a legszebb csúcs tied.

V.

Hívó szavam száz rézkürt, harsona,
Messzi városok, el nem ér soha.
De emlékemre némán ráfelel
Ópusztaszer, Hódmezővásárhely.
A kicsiny terek szürke kövein
Avart kavartak egykor lépteim,
Levéllé nyomom nagy szél kapta fel,
Magával vitte idegenbe, el.
Ópusztaszer, Hódmezővásárhely.
De barátaim mind maradtak ott,
S érzik talán, velük ballagok,
Hol utca hajlik, ablakfény mereng
S ha új nap kél, egy régi földeregg.
Ópusztaszer, Hódmezővásárhely.
Két órahosszat titkon elhagytok,
És újra hallom drága hangotok.

Fordította: DÜMÖTÖR RÓZA

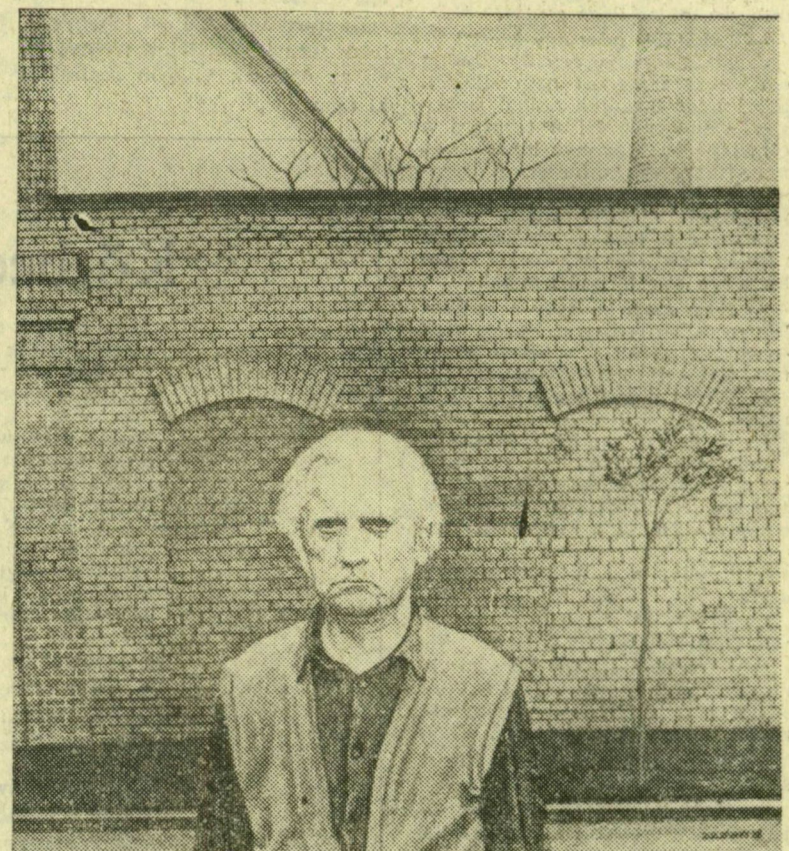
A Nyári Tárlat műveiből

BERKI VIOLA: ŐSZ

MADARASSY WALTER: ERMEK

ZOLTANFY ISTVÁN: APAM 68 ÉVESEN